

Zdeněk Nejedlý

Narozen 10. 2. 1878 v Litomyšli a umírá 9. 3. 1962 v Praze.

Byl to univerzitní profesor, historik, muzikolog a politik. Patřil také k prvorepublikovým sympatizantům komunistických idejí, Stalinova obdivovatele a i člena československé poválečné vlády. Nejedlý je pamatován jako kladným i problematickým činitelem v československé historiografii.

Narodil se do rodiny **Romana Nejedlého**, učitele a muzikanta, a regionálního kulturního pracovníka v **Litomyšli**. Znal se také s Aloisem Jiráskem, který mladého Zdeňka též velmi ovlivnil. To šlo poznat na zájmech o historii a hudbu, kterou Zdeněk projevovoval už při gymnaziálních studiích v Litomyšli. Poté začal studovat na **Univerzitě Karlově**, kde studoval estetiku, to mu ale nezabránilo chodit na semináře k **Jaroslavu Golovi**, který jako mnoho dalších Gollových žáků ovlivnilo do konce života. Taktéž navštěvoval přednášky filozofie **Tomáše Garrigue Masaryka**, a poté na přednášky estetika a muzikologa **Otakara Hostinského**.

V roce **1905** se stal docentem a po neúspěších na s katedrou historickou, zásluhou Pekaře se Zdeněk Nejedlý stává roku **1909** mimořádným profesorem a **1919** řádným profesorem hudební vědy Univerzity Karlovy.

Nejedlý, který popsal dosavadní historii **sporu o smysl českých dějin**, se posléze pokusil najít východisko ve výkladu, pokusil se přiřknout oprávněnost oběma názorům, Masarykův koncept jako správně filosoficky, zatímco přístup „Gollových školy“ jako správně vědecký.

Avšak neúspěch na profesní úrovni jakožto profesor, dovedlo Nejedlého do náručí marxistů a komunistů. Později za doby okupace emigruje Nejedlý do **SSSR**, kde se stává **Stalinovým obdivovatelem**. Po návratu se Nejedlý stává ministrem školství a zavádí změny. Mnohé ze změn, které pociťujeme i dnes například odebrání povinné latiny z gymnázií, dále zakázání a upřednostňování literárních děl na základně vlastních názorů a pocitů. Celková reforma měla položit základy marxistické historiografie u nás. Těmito činy po návratu z SSSR se Nejedlý vyčleňuje z „Gollových žáků“ a opouští pozitivistické dějepisectví. Jeho historická tvorba je obrovská, avšak některá díla nedokončená. Ke sklonku života byť stále sociálně aktivní, dohání jej senilita, zapomíná, opakuje se a stává se terčem kritiky a posměchu například v divadle Jára Cimrmana. Jeho skutky a vliv můžeme pociťovat i dnes.

Díla:

Napsal mnoho, velmi obsáhlých děl, které by pro někoho mohly stát za celoživotní studii a proto vám zde vypíši některá z významnějších děl:

- Dějiny Města Litomyšle (1903)
  - Dějiny předhusitského zpěvu v Čechách (1904)
  - Počátky husitského zpěvu (1907)
  - Dějiny husitského zpěvu za válek husitských (1913)
  - Bedřich Smetana I-VII. (1924-33)
  - Lenin I-II. (1937-38)
  - T.G.M. I-IV. (1930-37)
  - **Staré pověsti české jako historický pramen (1953)**-(negativní ohlasy, staví na nepodložených syntézách)
- } Trilogie
- } Monografie

Literatura:

Kutnar František, Marek Jaroslav, Přehledné dějiny českého a slovenského dějepisectví. Od počátků národní kultury až do sklonku třicátých let 20. Století, Praha 2009, s. 551-560, 625-627.

Křestán Jiří, Zdeněk Nejedlý: politik a vědec v osamění, Praha 2012.

Internetové zdroje:

<https://www.phil.muni.cz/fil/scf/komplet/nejed.html>

